

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Az első véres lap.

(§) Fűtykösök suhanása és pisztolydurranás sivitott bele a héten az ádáz politikai harc zűrzavaros koncertjébe és ami mindezek nyomán fakadt, embervér volt, valóságos vér a mi vérünkéből, melyet önmagunk ontottunk az öntestünkéből. . . .

És hogy teljes legyen a politikai »pompe funebre«, földobták az apostoli király által kinevezett magyar főispánt egy hullaszállító saroglyára, melynek dübörgéséhez őrzöngő »honhazafiak« üvöltése, meg »intelligens« magyar ifjak gyászkarja szolgáltatta a kíséretet.

Történt pedig ez a politikai tragédia Debrecenben, a legmagyarabb városban, ahol a koalíció fanatizmusának kétes értékű didicsőségére ily borzalmas anarkiában tört ki a hónapokon keresztül rendszeresen és tudatosan izgatott tömegek.

Nem óhajunk e helyütt e fanatizmus születe embertelenségnek általános politikai jelentőséget tulajdonítani, mégis publicisztikai kötelességünk hozza magával, hogy a véres eseményt, mint szimptomatikus jelenséget komolyan, behatóan mérleljük.

Legjobban megdöbbenő mementója az embertelen katasztrófának az a koalíció szította hangulat, mely hol rejtve háborog a hazapuffogatás frázisaival fölizgatott tömegek szíve mélyén, hol meg az örület útjára ragadva a nemzetet, formális vérontásban tör ki. A passzív ellentállás örve alatt tör-

vényszegésre bujtogatják hónapokon keresztül a nemzetet az ellenzéki szövetkezet vándor apostolai és immár ott tartunk, hogy illuzióriusá vált az a személyes szabadság és az a lelkiünkötől lelkezett jogegyenlőség, melyért épen a mai függetlenségi párti epigonok halhatatlan elődei küzdöttek, honfiai lelkesedésük és tetteik egész teljével.

Forrong a nemzet ma és lázas testén orgiákat ül a terror vad örülete. Lelkiismeretlen politikai vigécek im kiverik a kenyeret és boldogulást hozó műhelyekből a tömegeket és miközben a lelketlen izgatók gyáván, remegve visszahuzódnak odvaikba az általuk fölidézett terror elől, az örület útjára ragadt utca egyenesen belerohan a a börtön bilincseibe.

Ez történt Debrecenben, a magyarság vidéki metropolisában, ahol megirták a koalíció vándorapostolai az alkotmányvédelmi harc történetének első véres lapját, mely im kétségtelen bizonyosága annak a »nyomornak és szenvedés«-nek, melybe a koalíció fanatikus poitikája ragadja a nemzetet.

A debreceni eset »hőseit« bizonyára már a közel jövőben éri utól a törvény sújtó ereje és abba a nemzetnek több beleszólása nincsen. A miénk csak a szomorú tanulság, mely törvénytiszteletre, alkotmányvédelmi harcunknak a törvénykönyvvel kezünkben való megvívására int.

A legszélesebb körökbe, a törvénytisz-

telet templomából kiűzött nemzet minden rétegébe kell belevinni ezt az intő szöveget épen a koalíciónak — amely lépten-nyomon azt hirdeti, hogy ezidőszertint letéteményese a nemzet bizalmának.

A Debrecenben kiontott magyar vért csak a koalíció őszinte proklamációja expialhatja, melyben az foglaltatik, hogy a debreceni esetet mint a törvény és személyes szabadság ellen intézett galád merényletet, annak rendezőivel egyetemben a koalíció elítéli és fölhívja a nemzetet, hogy az alkotmányvédelmi harc szentsége megköveteli tőle, miszerint szigoruan a törvény alapján állva, méltóságosan és hazafiai komolysággal vivja meg ezt a küzdelmet.

A koalíciónak ez a becsületes szava volna az igazi út, mely a korona és nemzet közötti békés megoldást lényegesen elősegíthetné. Mert áldáshozó béke és rend után epekedik ma már mindenki, akit igazán hazafias aggodalmak bánatnak alkotmányos válságunk sorsa miatt.

A szabadelvűpart egyik vezető politikusa, a kormánnyal és a koalíció komolyabb elemeivel karöltve sáfárkodik az ország metropolisában a becsületes megoldás jegyében, mi pedig, kik itt a vidéken hívei és követői vagyunk egyik vagy másik meggyőződésnek, várjuk be méltóságos nyugalommal, törvénytisztelettel és hazafiai önmérséklettel: mit hoz a jövő.

TÁRCA.

Női-szeszély.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

— Irta: Szilágyi Lajos. —

A vonat szikrákkal telt füstje feketén gomolygott az est sötétjében. Az út mentén már megkezdődött a hegyvidék, a gőzös néhol csikorgó tengellyel kapaszkodott fel e y-egy magaslatra, hogy aztán a hegyoldalba vágott szűk serpentin-utról letekintszen a szédítő mélységbe, melyben az éjszaka ködös árnyai gomolyognak s csak néhol törte keresztül ezt a sűrű fátyolt egy távoli emberlakta viskó ablakából kivillanó lámpa reszkető fénye. Az egész földkerekség egyik legregényesebb vaspályáján haladtunk Fiume felé, hol a gigászok által összehalmozott sziklavidék közé bevágta keskeny útját a technika s a hol a Karsztek szeszélyes alakulatu sziklakincsén keresztül egyenes vonalban tör át a vasut, csillogó füstjével teleszórvva a vidéket amerre csak elhalad.

S a füstoszlop neki-neki verődik a sziklafalaknak, százezerszer fantasztikus képpé törődve össze azon.

A gyorsvonat lámpái megnyugtató homálylyal égtek, a kocsi ablakát megrázta néha a kezdődő sirocco, amely a tenger irányából kezdte játékait. Benn pedig egy kellemes félfülké pamlagán ketten ültünk: ő, meg én. Ő nagyon csinos volt. Jobb volna nem is beszélni erről, hiszen csak fájó sebeket tépek fel vele. De el kell mondanom magam, milyen szép volt, hiszen mért ne osztozzék más is abban a gyönyörűségben, amelyet látása nekem

okozott, s miért ne szenvedje más is azt a kint, amely osztályrészemül jutott — általa.

Szöke volt a haja, mint aminő szöke az augusztusi alföldi tarlón kévébekötött buzakalász hajlékony szára. Az orra fitos, de a szeme kék. Az ajkai félig nyitva voltak, mintha épen mondani akarna valamit s az ajkak melletti két lány, édes vonás sejtették, hogy e mondanivaló valami kimondhatatlanul, elképzelhetetlenül édes lehet. Vakitó fehér fogai kegyetlenségre vallottak, éleseknek, erőseknek látszottak, majdnem félni lehetett volna tőlük.

És ez a termet. Shakespeare, midőn herosi királynőt alkotta, ilyen alakra gondolhatott. Benne volt tartásában az erő, az erély, a büszkeség és a fiatalos öntudat, s amellettt lány volt és olvadékony, hajlékony és sudár, minőnek az őstamentumi Énekek éneke a női ideált leírja. Mint a pálma, mint a cédrus.

És ez a kincs, ez a mostani méltatlan kor által meg nem érdemelt csodatünetemény, ott ült mellettem, alig három arasznyira tőlem, egy kényelmes vasuti kocsi bőrpamlagján, olykor rám nézett s közönyös dolgokról beszélgetett.

Hogy ki volt, nem tudom, — ma sem tudom. A véletlen kegyes szeszélye hozott össze bennünket, én Olaszországba készültem, ő pedig Zágrábban beszélt a kocsimba s a kalauznak mutatott jegyéből láttam, hogy Fiuméba tart ő is.

A diskurzus franciául folyt. Azt is ő kezdte ezzel a kérdéssel:

— Mit gondol uram, fogunk nyugodhatni az éjjeli utazáson? Nem lesz sok utas?

Bennem e kérdésre valami őszszittyva vakmerőség buzgott fel. Mint amikor Atilla elhatározta, hogy beveszi Rómát. Vakmerő leszek.

— Madame, — feleltem — a leghelyesebb,

ha úgy teszünk, mintha nászutasok volnánk, akkor az esetleg felszállókban lesz annyi tapintat, hogy nem zavarják meg kocsink csendességét.

Egy röpke, de annál bájosabb mosoly volt jutalma, — vagy büntetése merész válaszomnak.

Nagy későre szólalt meg.

— Elég volt abból egyszer. Ma már az utazásnak kevés az ingere s mondhatom nagyon kellemetlen, ha az ember nélkülözni kénytelen a megszokott kényelmét.

— És a megszokott férjét, — vakmerősködtem megint.

Most már nem mosolyodott el, de komolyan válaszolt:

— Azt nem nélkülözöm olyan nehezen.

Ezzel behuzta magát a diván végébe.

Én pedig gondolkozhattam a válasza felett. A beszélgetés megakadt, ő mozdulatlanul ült a helyén s mind hosszabban hunyta le a szemét. Állomások jöttek s mentek, az idő már késő éjféltre járt, én utólagos jóváhagyás reményében bezártam az ajtót s rávontam a függönyöket. Ő nem szólt semmit. Némán ült helyén, szemei néha lassan felnyitlakt egy pillanatra, aztán ismét lehunyódtak, lélekzetvétele szabályos, lassu lett s én a poklok minden ördögétől csiklandva ültem helyemben, az ő legutóbbi pár szavának értelmét latolgatva, miközben a rossz világítástól ugysis gyenge szememeit az őrzöngő rajongás meredtségével irányoztam reája. Dózsa György történelmi parasztlevele aligha érezhette magát nyugtalanabban a tüzlángtól piros vastrónban, mint én a vasuti ülésén akkor.

Tehát a megszokott férjet nem nélkülözi. Mit jelenthetnek e szavak? Ki ő és kiféle? Hogy előkelő, hogy uri nő, azt meglehetősen emberismeretben meggyengült szemeim igazolták. De hát mégis kicsoda?

Politikai hírek.

A helyzetről. Fejérváry Géza báró miniszterelnök a héten a következő fontos nyilatkozatok tette a helyzetről:

— A király békés szándékai nem változtak. A király kész a koalíció vezetőiből megalakítani a kormányt, de addig sem engedhet őt az ország az anarchiának. Ezért nevezte ki újból ő felsége a jelenlegi miniszteriumot.

— Kosuth azt mondta újévkor, hogy a törvényhozás joga az alkotmányt magyarázni. Ez a király álláspontja is. Azonban a törvényhozás: a király és az országgyűlés két háza. Ha valamely törvényt, például egy külföldi rendőri törvényt illetőleg felreértés merül fel, nem a parlament többsége van jogosítva azt magyarázni, hisz a megszavazott szövegből csak a szentesítés után lesz törvény. Nyilván inkább áll tehát ez az alaptörvényekről, amelyek a király legfelsőbb haduri jogairól rendelkeznek.

Ha Kosuth is azt tartja, hogy a törvényhozás, tehát a király és a parlament két háza illetékes a törvénymagyarázatra, akkor a koalíción a sor, hogy e pont lelet megegyezésre jusson a koronával, ha kormányt akar alakítani.

Minisztertanács. Csütörtökön délután több óra hosszat tartó minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett.

A minisztertanácsról a következő megbízható értesítést vesszük: A kormány főként azzal a kérdéssel foglalkozott, milyen rendszabályokkal torolja meg a főispáni installációk megakadályozását. A kormány el van tökéltve arra, hogy a rendelkezésére álló minden törvényes eszköz erőteljes alkalmazásával érvényt szerez a törvényeknek és a király elhatározásainak. Ahol utcai tüntetéseket szerveztek, hogy megakadályozzák a főispán bevonulását és beiktatását, vagy ahol ebből az alkalomból botrányokat szerveztek, a legszigorúbb vizsgálat van folyamatban, amely egyaránt kiterjed a tüntetőkre és a bujtogatókra. Külön vizsgálatot indítanak meg ott, ahol főiskolai tüntetők vettek részt a zendülésben, mint például Selmecbányán és legutóbb Debrecenben. A minisztertanácson jelentést tettek ezeknek a vizsgálatoknak eddigi eredményéről és az egyes miniszteriumok megbízottai részére a szükséges új utasításokat állapították meg. Délután újra összeült a minisztertanács, de csak avégből, hogy a folyó ügyeket intézze el. A miniszterelnök bécsi útja a legközelebbi napokra nincs tervbe véve.

A külügyminiszter lemondása. Beavatott diplomáciai körökben híre jár, hogy *Goluchovszky* gróf lemondása befejezett dolog, noha még egy ideig kézni fog, de mindenesetre hamarabb fog bekövetkezni, semmint a korona és a koalíció közt, a megegyezés létrejönne. Utódjául *Burián* bárót emlegetik, aki a budapesti tárgyalások során kedvező benyomást tett a koalíció pártjaira. A közös pénzügyminiszterségre *Khuen-Héderváry* gróf van kizemelve. *Burián* báró az utolsó hetekben különösen sűrűn volt kihallgatáson s a mult szombaton is fogadta őt a király.

A szabadalvüpartból. A szabadalvüpart szétforgácsolódásáról irtak csak nemrégiben is a koalíciós lapok. Egy kis helyreigazításra ideiktartjuk a következő számokat: A szabadalvü partkörnek ma, be nem számítva azokat a kültagokat, a kik kilépésüket és más pártközvaló csatlakozásukat

A vonat ezenközben robova száguldott előre. Az éj nagyon sötét volt odakünn s ha az ablakon kitekinttem, csak a vonat füstjében cikkcakkzó szikratömeget láttam, mintha Asmodi akarna velem ingerkedni.

Már alig vártam, hogy világosodjék, tudtam, hogy akkor feltárl a karsztvidék csodás panorámája, kezdődnek a kövezéssel beszórt fensíkok s előbukkan a sok, vadregényes öböl a mélyben, Porto Ré, Buccari, meg a Cherzo szigete is látszani fog s a távolban kiismerhetetlen kékjével élénk fog zöldelni az Adriai tenger — alig vártam már, hogy felbreszthessem s a csodás természeti szépségek mutogatása közben vegyem fel a társalgásnak olyan hirtelen elejtett fonalát.

Ahogy pedig így gondolkoztam, egyszerre azt látom, hogy a két lehunyt szép szem alól két kővér könyecsepp gördül alá a hamvas arcra, a bájos, piros ajkak vonaglani kezdenek s egyszerre az eddig alvó gyönyörű nő — heves zokogásba tör ki.

Megriadtan ugrottam fel.

— Madame, az istenért, valami baja van?

A zokogást kísérő csuklások között felelt.

— Nem... nem... semmi bajom...

— De hát miért sirt?

— Miért? kiáltotta. Miért? — Azért mert eszembe hozta az uramat. A férjemet, akit én imádkozok, akit szeretek s aki — a nyomorult — megcsal. Érti uram? Megcsal!

Szinte megmeredve néztem rá. Annyi rendkívüliség volt ebben a helyzetben, hogy én férfi-

nem jelentették be, összesen 685 tagja van. December huszonhatodikától január másodikáig befolyt tagdíjak fejében 32 000 korona. Ez olyan összeg, amely az itt mondott időpontban tíz esztendő alatt nem fordult elő a pártkör számadásaiban. A tagsági nyugtákat tévedésből több főispánnak, mint Laszberg Rezső grófnak, Török Zoltánnak, Kazy Józsefnek, Kaizler Józsefnek, Hollak Arturnak is elküldötték. Ezeknek azonban a beküldött összeget a pártkör pénztára vissza fogja küldeni.

Belépés a haladópartba. *Neumann* Ármin udvari tanácsos, volt országgyűlési képviselő kilépett a szabadalvüpartból és belépett a haladópartba.

Országos és lokális gazdasági pangás.

Az elmúlt esztendőt is kibirtuk. Más kérdés, a jövő kérdése, ki fogjuk-e egyhamar heverni? Mert el lehetünk készülve, hogy ennek az esztendőnek anyagi veszteségeit még soká fogjuk érezni, egyrészt az elmaradt és örökre elveszett haszonban, másrészt pozitív megmaradó terhekben. Nem fejlődöttünk, nem haladtunk előre; közintézményeinknél a budget hiánya, iparunkban és kereskedelmünkben a bizonytalanság érzete, az ezzel járó pangás és kedvhiány a vállalkozásra, az elmaradt beruházások és ennek keretében régi vitális érdekeink, a *baja*—*báltaszéki áthidalás elmaradása*, a tőke féltékenysége, a hitel restringálása — mind benitották gazdasági életünket, mely nemcsak hogy vérfel-frissítést nem kapott, de határozottan kezd hajlani a vérszegénység felé.

Hogy mi történt államháztartásunkkal, csak akkor fogjuk igazán látni, hogyha politikai válságunknak majdan megcsinálhatjuk rendes mérlegét. Bizonyos, hogy nagy terhelési próbának volt alávetve; kibirta-e, nem-e, a zárószámadások majd kiderítik. Amit eddig tudunk, elég szomorú: el lehetünk készülve ez esztendő államháztartási kimutatásában körülbelül 140 millió korona bevételi hiányra. A tavalyi ex-lexből még hátralékos 40 milliót hozzászámítva, 180 millió koronával csökkent az állampénztári készlet. Ezt, ha tán nem is egy összegben, de kölcsönrel kell majd fedezni, ami előreláthatólag 5—6 millió korona kamattal fogja rendes államháztartásunkat terhelni. Az adómegettadás erőpróbája ennyibe kerül nekünk a jövő minden esztendőben. Ez kissé drága mulatság. Hogy mennyit veszít az államkincstár a be nem hajtható adók révén, a jó Isten a megmondhatója.

Ami még vigasztaló e pillanatban, az, hogy államhitelünk csorbitatlan. De egypárszor kaptunk intő figyelmeztetést, hogy külföldi kitelezőink nincsenek minden aggodalom nélkül. Járadékaik megérezték nehány-szor ezt az aggodalmat és zálogleveleink

visszasszavargása is ez aggodalom mellett tanuskodik.

Hogy súlyosabb zavarok nem állottak be a keserves esztendőben, javarészt a megtehető jó középtermésnek és a kedvező értékesítési viszonyoknak köszönhetjük. Micsoda ingatag alap s micsoda játék a véletlennel! Gondoljuk el, mi történik, ha az ideai termés rossz s a gabonaárak is rosszak. Ha se bor, se buza, se békesség! Így legalább volt egy kis pénze a gazdának; ennek a forgása táplálta az ipart, a kereskedelmet s a közlekedést. Exportunk elég jó volt, sőt a hazai fogyasztóra teher is, mert idehaza drágaságot okozott. Ebben az esztendőben az élet legalább 20%-kal megrágult, anélkül, hogy a kereseti viszonyok javultak volna. Ez a ferde állapot soká nem tarthat, mert ijesztő mérvekben fokozza a pauperismus veszélyeit, a munkátlanságot és a kivándorlást.

Pénzüntézteink, ipari vállalataink, gazdasági testületeink panasszal telviek, hogy nem fejlődhetnek. Ha az ideai mérlegekben még nem is jut mindenütt kifejezésre ez a panasz, de az aggodalmat a még rosszabb állapotok iránt senki sem fojthatja el. Az arcokon még az egészség piros színe ül, de egy-egy szurás vagy nyomás, egy kis lélekzetfogyás figyelmeztet, hogy nincs rendben a szervezet.

Egy egész esztendő exlexben! Még pedig csoportos exlexben. Adó- és ujoncexlex, kvótaexlex s most már itt van a közös költségvetési exlex. A delegációk elmaradtak, a Reichsrathban az osztrák kormány felhatalmazást fog kérni a kiadások fedezésére az eddigi arányban, a magyar kormány pedig azt fogja cselekedni, amit eddig tett. Fizet, míg lesz pénze, a saját felelősségére.

S itt van a külkereskedelmi nagy évforduló. Az új esztendőben lépnek életbe a külállamok kereskedelmi szerződésai. Hogy mit vesztettünk ezeknél azáltal, hogy parlament nélkül folytak és folynak a tárgyalások és köttetnek provizóriumok, sőt végleges megállapodások, tapasztalni fogjuk, ha előttünk lesznek azok. Mert valamikor csak élénk kerülnek. A német szerződés március 1-jén okvetlen életbe lép; alkalmasint az olasz is. Hogy mi lesz a többivel, tudja az ég. Svájc, Belgium, Oroszország, a Balkán államok most, a tizenkettedik órában még csak tárgyalnak velünk s kötekednek, meg akarnak rövidíteni, s nincs parlament, mely ellenőriz, int, fenyeget vagy buzdít. Rá kell biznunk mindent szakfőriaink belátására és hazafiságára. De bármily megbízhatók és lelkiismeretesek, a felelősség érzete, a támasz nélküli valóság bizonyára irritálja őket. Fájdalom, csaknem

fajom minden eltanult cynizmusa dacára is meg voltam hatva.

— Asszonyom az lehetetlen. Olyan rosszizlésű embert én nem képzelhetek el. Hogy önt megcsalja, önt aki oly szép, oly bájos, oly...

A szavamba vágott.

— De igen! Ő megcsal. És én azt tudom. De hát mit tegyek? Istenem, mit tegyek?

Valami ördögi szemtelenség sugta, mit mondjak.

— Boszulja meg magát, madame. Fogat fogért, szemet szemért!

Oly pillantást vetett rám, hogy rögtön elhallgattam. Soha sem szoktam épen nem kellemetlen külsőm miatt a sorsnak szemrehányást tenni, de most egy gondolat fáj csak, miért nem vagyok én e pillanatban a világ legszebb embere.

Ő az arcára borította fehér csipkekendőjét s lassan tovább sirt. Karcu királynoi termete meg-meg rándult a belső zokogás hevével.

Én hallgattam.

Ezenközben pedig tényleg kezdett világosodni. A szürkület homályában a hegyecsucok kődpárába vontan misztikus képet nyújtottak, a kőbirodalom kezdte élénk tární gyönyörűsége vidékeinek kincseit.

Sokáig, sokáig nem mertem megszólalni. Mikor aztán végre láttam, hogy abbanhagyja a sírást, akkor folytattam csak a beszélgetést. Akkor már nagyban közeledtünk Fiuméhez.

— Talán téved, madame. Talán csak hiszi, hogy megcsal... hű.

— Nem, felelt, nem. Én biztosan tudom. Tudhatja, hogy akit szeretünk, arra vigyázunk is. S én meggyőződtem mindenről.

— Talán épen a válpör miatt utazik? Kérdeztem.

Csodálkozó pillantást vetett rám.

— Dehogy, — rokonoknál voltam látogatóba s most megyünk haza.

— Megyünk? — Kérdém elég tekintélyesen tágranyilt szemekkel.

— Megyünk? Hát ki az a megyünk?

— Én és a férjem. Ő már vár Fiumében.

A beszélgetést megszakította az a hosszú alagut, a mely Fiume állomása előtt van. A vonat berobogott a sötét oduba, a kocsi levegője egy pillanat alatt megtelt kőszéntüsttel, s mire kiértünk, az én utitársam már vette is fel a köpönyegét. Udvariasan segítettem neki s néhány pillanat alatt berobogtunk a forgalmas nagy pályaudvarra.

Utitársnőm sietve ugrott ki a kocsiból s mire én a csomagjaimmal lekászolódtam, már ő egy hatalmas termetű barna férfi nyakában csüngött, végnélküli csókokkal ostromolva meg a barna bajuszt.

S én még ma is, ha visszagondolok ez ártatlan kis kalandra, valami nyilalást érzek a szívemben. Három kérdést nem tudok ilyenkor megfejteni: Miért sirt az az asszony, miért nem vagyok én a világ legszebb férfia és miért kellett nekem Zág-rábtól Fiuméig azt az álmatlan éjszakát, a szemem lehunyása nélkül eltöltenem.

biztos, hogy külkereskedelmi szerződéseink nem lesznek olyanok, amilyenek lehettek volna, ha parlamenti kormányunk s munkaképes parlamentünk van. S keserves vigasz, hogy legalább elkerüljük a legvégtetesebb bajt: a gazdasági izoláltságot. Hogy mi lesz az osztrák kiegyezéssel, Istenen kívül a koalíció a megmondhatója.

A sok kellemetlenség, baj és kár sürű kód gyanánt borul gazdasági életünkre. Egy vékonyka sugár biztat csak: az a tény, hogy e válságos esztendő megtanított bennünket egy kis közgazdasági érdeklődésre. Tervek és eszmék merültek fel és foglalkoztatták a közvéleményt; az önnálló vámterület problémáját ma sokkal többen ismerik és értik, mint azelőtt, a tehermentesítés, az iparfejlesztés, a kivitel szervezése és sok más életbevágó kérdés fordult meg a legszélesebb rétegek előtt. Bizonyára hasznunkra fordíthatjuk majd a közgazdasági közvéleménynek ezt a kialakulását, ha pozitív alkotásokra szabadabbá válik az ut.

De mikor lesz az?

— **A kettős ünnep miatt lapunk már ma, szombaton jelenik meg.**

HIREK.

A jégpályáról.

A bajai uri fiatalok társaságát kis elevenmozgalmasság költöztet. A jégpályához vezető avaron apró lábak, karcu topánok tipegnek és közébe közébe összecserdülnek a korcsolyák, amelyek a jégpálya felé sietnek.

Ebben a dermesztő, mormotászú világban amelyet télnak neveznek, amelyben az ember a lakásából a hivataláig dideregve menekül melegből melegbe, valóságos dacos, pajkos kihívás a fagy ellen a korcsolyák vidám ivelése.

A »szemek és a szívnek való látvány«, mint régebben mondták, amikor az ember letekint a befagyott jégpálya sürgő életére. Az emberek egészen másnak, szinte szebbnek és jobbnak látszanak odalenn. Nem bujnak, nem zsugorodnak össze, mint egyébkor, amikor a tél kivetkőzteti őket emberi szépségükből, hanem vidáman karcusn szökölnek a sima, csillogó jégen.

Talán ez a legszebb kaleidoszkop, amelybe az ember télen beletekinthet. Örök változás, örök sürgős-forgás és a korcsolyák hosszú, vontatott sikoltásába valami állandó kacagás, folytonos jókedv pajkos szava vegyül.

Az előbujó nap fénye hosszú csillogó sávokat vet a jégtükrökre és ebben a fényben csillogó pompában, mint mámoros tündérek libegnek, lihegnek a legkarcsubb nők. Minden csupa ritmus, csupa emelkedés, csupa ivelés, mint a báli zene keringője, amely a szezon során újra meg újra gyönyörű hangulatba ringatja ábrándozó lelkünket.

Megértem, hogy a tüdők és a szívek itt kitágulnak, kinyílnak, közelednek egymáshoz és hogy a holdvilág errefelé jól érzi magát.

Eszembe jut az idő, amikor irigylve néztem a párokat, amelyek korcsolyát csörgettek és valami kimondhatatlan boldogság felé siettek. Roppant gazdag, nagy uraknak látszottak, akiknek az élet még télen is meleget kínál, míg magamat elhagyottnak, kitzasztottnak éreztem. Láttam, hogy a fagy mindenfelé, ahol egy kis térség kínálkozik, apró kis jégpályákat nyit meg, ahol belépő díj nincsen, a korcsolya esetleg madzaggal van megkötve, de ahol a jókedv talán még hangosabb, mint bárhol.

És ha nagyon nagy ur volnék, vagy olyan nagy képmen volna mint például egy városnak, a legnagyobb, a legsimább jégpályát megnyitnám azoknak a gyermekeknek, akiknek még az a néhány fillért sincs, amelybe a jégpályán a belépés kerül. És talán nagyobb jótettet hajtának végre, mint valami »szegény gyermekek felruházó egyesület«, ahol kezdet kell csokolni a ruháért, amely mindig vagy nagyon bő, vagy nagyon szűk.

Mikor fogják az igazán szegény gyerekek megtörni azt a jeget, amelyre még mindig nem bocsátják be őket, mert ott pénzbe kerül az élet, az egészség.

— **Városi közgyűlés.** Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi január hó 8-ik napján délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendjére a következő két tárgy van kitűzve: 1. Belügyminiszteri leirat a szervezési szabályrendelet némely határozmányainak módosítása, a tisztviselői fizetésének rendezése és ugyanezeknek drágasági pótléka tárgyában. 2. A kalocsai káptalani helynökök értesítése dr. Várossy Gyula kalocsai és bácsi érsek úrnak f. hó 14-én végbenemendő főpásztori székfoglalójáról.

— **Bajai városi tisztviselői drágasági pótléka.** Újvégre érkezett le a városos *Kristoffy József* belügyminiszter leirata, mellyel a 2000 koronán felüli fizetéssel bíró Baja városi tisztviselőinek a közgyűlésileg megszavazott 15 százalékos drágasági pótlékot jóváhagyólag engedélyezi. A 2000 koronán alul dobták állandó jellegű fizetésemelését nem hagyta jóvá a miniszter, mert ez sérelmes lett volna a többi tisztviselőkre, kiknek drágasági pótléka csak egy esztendőre szól. Tisztviselőink ezen igazságos határozatot megnyugvással fogadják, mert a miniszteri leiratban az is foglaltatik, hogy a legközelebbi közgyűlésnek joga leendő 2000 koronánál kisebb fizetéssel bíró tisztviselőinket is, miniszteri jóváhagyás bevétele nélkül, drágasági pótlékban részesíteni. Reméljük is, hogy az osztó igazság elvétől vezéreltetve, a közgyűlés megszavazza ezt a méltányos fizetési pótlékot. A miniszteri jóváhagyás folytán, következő tisztviselőinknek jutott drágasági pótlék: dr. Hegedűs Aladár polgármesternek 900 kor., Erdélyi Gyula főjegyzőnek és Scheibner Gyula rendőrkapitánynak 510—510 kor., Klénánc György tiszti ügyésznek 300 kor., Weisz Nándor, Meskó László és Szűcs Ferenc tanácsnokoknak 450—450 kor., Szabó Sámuel I. aljegyzőnek 360 kor., Mőder Géza II. aljegyzőnek 330 kor., Lakner főszámvevőnek 390 kor., Greguss Aurél házipénztárnoknak 360 kor., Devics Alajos közgyámnak 300 kor., Bischoff Károly levéltárnoknak 300 kor., Thury Ferenc I. alkapitánynak 360 és Koller Dezső II. alkapitánynak 330 korona. A házipénztár az összes, 6720 koronát kitevő drágasági pótlékot már ki is utalványozta.

— **Családi ünnep.** Szerény családi körben ugyan, de közbecsüléstől környezve ünnepelte a héten *Spitzer Károly* bajai szeszgyáros 80-ik születésnapját. Egy szorgos munka jegyében eltöltött életnek méltó ünneplését jelentette ez a nap, melyen a köztérben a közelmúltban oly sokat és szép sikerrel szerepelt férfit számosan keresték föl üdvözléssel a társadalom minden rétegéből. A szellemi és testi ereje egész épségében élő aggastyán ma immár teljesen visszavonultan él a közellettől, de nevéhez lokális életünknek nem egy kulturális és gazdasági ténye fűződik. 42 esztendővel ezelőtt ő alapította Baja város legrégebbi ipartelepét, a *Spitzer Károly* és fiai szeszgyárát, mely méreteire nézve immár az ötödik helyet foglalja el az ország összes szeszgyárai sorában; alapítója és első igazgatója volt a Bajai Kölcsonös Segélyes Egyletnek, majd élénk részt vett a Bajai Kereskedelmi és Iparbank alapítási munkájában és ez intézetnek ma is legrégebbi igazgatósági tagja. Baja város közügyei terén való agilis munkálkodásának ékes bizonyossága az a tevékenység, melyet mint a törvényhatósági bizottságnak évtizedeken át volt tagja fejtett ki, míg a felekezeti élet dolgaiban való ügybuzgóságának legméltóbb elismerése az volt, hogy a helybeli izraelita hitközség elnöke székét egykor méltóképpen, közbecsülésben töltötte be. Az érdemekben megöszült férfiú családi ünnepeit testületék és magánosok nagyszámú tisztelgése tette fényessé és közérdekűvé, kik megannyian azzal a szívből jövő óhajattal ajkaikon rótták le *Spitzer Károly* iránt a tisztelet adóját, hogy a Gondviselés tartsa meg ez érdemes férfit az emberi kor legvégső határáig.

— **Megsemmisített bajai közgyűlési határozat.** Baja város törvényhatósági bizottsága múlt év szeptember hó 5-én a szervezési szabályrendelet módosítása keretében elhatározta, hogy ezután a postán érkező ügydarabokat ne a polgármester, hanem az íktató vegye át, azért, hogy az ügydarabok beérkezését után azonnal íktatva legyenek. A belügyminiszter a közgyűlésnek vonatkozó határozatát, mint »törvénybe ütközött« megsemmisítette.

— **Művészestély.** A *Bajai Kereskedő Ifjak Egylete* az idén is művészestély keretében tartja meg farsangi nagy bálját. Mint értesülünk, a művészestélyt január 27-én rendezik a Nemzetben. Ez alkalomra *Felldő Rózi*, a szegedi színház neves primadonnája több férfiművésszel fog vendégszerepelni.

— **Szomorú bajai statisztika.** Baja város népesedési mozgalmala a lefolyt 1905. esztendőben ismét mélyen elszomorító eredményt mutat föl. Statisztikánk szerint Baján 609 halálzási esettel szemben 611 volt a születések száma. Ez a hir megdöbbentő, mert ebből azt látjuk, hogy városunk népesedési mozgalmala stagnál. Ennél az ijesztő jelenségnél meg kell állanunk és kutatnunk kell a halálzások ily magas számának, vagy a születések ily csekély számának okát. Az utcák tisztán tartása ósdi módon történik. Az utcasöpör a legremesebb

por felverésével megy végbe, úgy, hogy ha valamely utcában megjelenik az utcasöpörök hada, a háziasszonyok legmentesen elzárják a lakásukat, aki pedig bir, menekül a megszálított utcából. Jól tudjuk, hogy a mi homokos városunkban, nehéz a port lekötöni, de bármily nehéz is ez a feladat, okvetlen meg kell azt kísérteni. A tüzoltóság tűzbiztonság tekintetéből üdvös javaslatot terjesztett a városi tanács elől. A városnak vízzel való ellátása szempontjából. Ha ezt megvalósítanák, már is megvolna oldva az utcák locsolásának fontos kérdése. Minél sürűbben locsoljuk az utcát, annál kevesebb az utcán a gyilkos por és következképpen kevesebb nyavalya leselkedik az emberre az utcán. Egészséges ivóvíz érdekében is mindent el kellene követnünk, mert a közvélségletet távolról sem elégti ki az a két közhasználatban levő árték. Az utcák, még a belváros kellő közepén is, valóságos bacillus termelő telepek. A mocsár állandó és a mocsár bűzhódtté, döglétezz teszi a levegőt. Anyagi erőnk nem engedi meg a csatornázást, ellenben a mocsár telepek kiszáritását, az utcák tisztán tartását igen. A város belterületén oly telepeknek nem volna szabad lenni, amelyek a levegő tisztaságát veszélyeztetik. A közegészségügy érdeke a legmesszebbmenő intézkedést teszi a hatóságoknak kötelességévé, ha ez mindjárt anyagi áldozatokkal is jár, ha esetleg magán érdekekbe is ütközik.

— **Az izr. nőegylet fejdisz-estélye.** Nagyan folynak a készülődések a bajai izr. nőegyletnek január 20-iki elite-bálijára, mely ezuttal egy fényesnek ígérkező fejdisz-estély keretében fog lezajlani. Legszebb urasszonyaink és urleányaink festői szép fejdisz öltve jelennek meg a mulatságon, úgy, hogy látványosság tekintetében alkalmunk lesz valóságos kaleidoszkopszerű fényáradatban gyönyörködhetni. A bál a »Nemzeti-szálló« termeiben megy végbe és f. hó 20-án este 9 órakor kezdődik. Belépőjegyek 2 koronájával Reich Bernát, Fischer Pál és Fischer Béla kereskedők üzletében válthatók.

— **Közgyűlés.** A Casino f. hó 14-én, vasárnap délután tartja évi rendes közgyűlését. Tárgyai: zárszámadás, költségvetés és tisztújítás.

— **Hymen.** *Aczel* Henrik szabadkai festőművész, az országos magyar iparművészeti muzeum volt adjunktusa, kit olvasóközönségünk a »Bajai Hírlap«-ba írt több gyönyörű tárcája révén ismer, elbujtate *Kainer* Ilonka urleányt, *Kainer* Vilmos butorgyáros leányát Szabadkán.

— **Baja város két új könyvelője.** A főispán a városnál üresedésben volt két II. osztályú könyvelői állásra *Mesko Ottó* és *Kapots István* napidíjasokat nevezte ki. Az új városi könyvelők már lettek a hivatali esküt a polgármester kezébe és hivataloskodásuk január 1-sejtől számít.

— **Uj tartalékos hadnagy.** Az újévi előléptetések alkalmából Horovitz Gusztáv hírlapíró tartalékos hadnaggyá neveztek ki.

— **Vidéki hírlapírók gyűlése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége igazgatósági ülést tartott december 26-án Budapesten, az »Othon« termében. A január 7-én tartandó közgyűlés előké-szüleirei tanácskozott az igazgatóság. Felvettettek a szövetség kötelekbe: Pásztor Bertalan dr. a »Hévesmegyei Hírlap« főszerkesztője, Müller Menyhért a »Kolosvári Friss Ujság« szerkesztője, Gárdos Mariska, a »Kolosvári Or« munkatársa, Richtzeit Arthur kolozsvári, Somfai János nagybecskereki, Spitzer Zoltán bajai és Liptai Imre szegedi hírlapírók. Az alapszabályok módosítására vonatkozó közgyűlési javaslatot és a beérkezett indítványokat tárgyalták ezután. Az igazgatóság ezután is értesíti a január 7-iki közgyűlésre Budapestre utazó kartársakat, hogy közgyűlés előtt, január hó 7-én d. u. 2 órakor a »Gambrius«-hoz címzett vendéglőben az Erzsébet-körut és Wesselényi-utca sarkán, társas ebédet tart, melyről a kartársak külön értesítést is kapnak. Egy teríték ára 2 korona.

— **Hírek az egyházmegyéből.** Az 1905. évre kitűzött theologiai tételek kidolgozásáért a következő plébánosok és káplánok részesültek jutalomban: Bedsula Bálint béregi, Százmán Károly bajai, Hengen József boróci plébánosok 200—200 koronát nyertek. 100 koronát nyertek a következők: Romis Gergely monostorszegi káplán, Dulosy Jenő zentai hitoktató, Szalay Károly bajai, Milla Imre volt szenttamási, Lesszies István volt sükösi, Roginer Gyula volt kishegyesi káplánok. Az óbecsei szállási tanító állomásokra a következő tanítók választottak meg: Gulyás Imre, Varga József és Sági István.

— **Dugovich Imre új könyve.** *Dugovich* Imre kollégánk, a »Bácsmegyei Napló« főszerkesztője, a megyei újságírásnak az előkelő tagja érdekfeszítő, komoly regényt adott ki a héten, a »Háremmő« cím alatt. A Kladek és Hamburger szabadkai könyvkiadók nyomdájának műizlését dicsőró, igen csinos kiállítású regénykötet 2 koronába kerül és megrendelhető a szerzőnél Szabadkán. Kitűnő kollégánk művét jóvó számonkés ismertetni fogjuk.

— **Irnök-és végrehajtóválasztás Mélykúton.** Mélykúton a napokban Szutrély főszolgabíró elnöklésével községi irnokká Kovács Ignácot, községi végrehajtóvá pedig Malustyék Ferencet választották meg egyhangulag.

— **A katymári előjáróság** ekként alakult meg: Ran István bíró, Krékity Sándor albíró, Wuber Antal, Vászty Lukács, Véber Ferenc, Mándity István, Ringisz András esküdtek, Mariánovits Ferenc községi pénztáros, Schadt János kir. adószedő, Halblender Antal közgyám.

— **Snájdig főispán.** Kovács Gusztáv szomorú esetéről volt ma szó városszerte. Beszéltek snájdig főispánokról és gyáva főispánokról. S ekkor egy öreg ur elbeszélte egy rövidke történetet báró *Wesselényiről*, aki az ugynevezett snájdig főispánok közé tartozott — persze, más korban — negyvennyolcban. Mikor 1848-ban kimondták az egyenlőséget, némely polgárnak nagyon is a fejébe szállt a büszkeség. Többek közt megesett az, hogy egy Dobokai nevű fiskális füstölőg pipával a szájában állított be Wesselényi ebédterembe, ahol a főispán díszes nagy társaság közepette ebédelni ult s éppen a levest kanalazta. Egyideig nézte a fiskálisat Wesselényi, aztán végre mégis rászólt. — Hallja, fiskális ur, az már mégse járja, hogy kegyed az orrunk alá füstöl, mikor eszünk... A fiskális elméskedni próbált: — Hja — mondta — egyenlőség van most uram! Nincs többé különbség gróf és polgár között! Erre aztán elibe állott báró Wesselényi és ezt mondta neki: — Fiskális ur! Ha van egyenlőség hát legyen egyenlőség. De ez ott kezdődik, hogy ha én ebédelek, kegyed is ebédeljen, ha én pipázom, kegyed is pipázozz. De amikor én eszem, akkor kegyed ne füstöljön, mert istök uc-cse kiverem a pipát a szájából! A röpké szót tett követte. Wesselényi kiüti az ügyvéd szájától a pipát. És az általános csöndben visszament a helyére, tovább kanalazni a levest... Csöppet sem ártana — fejezte be az öreg ur elbeszélését, — egyik-másik koalíciós honhazafinak is kiverni a szájából a pipát, hadd tanuljon egy kis tisztességet ez az örület útjára tévedt társaság.

— **Verekedés.** Csendőrök és polgár között volt f. hó 2-án vereség. A városban félig agyonvert emberről beszéltek, holott a csendőrségtől nyert információk szerint — jelentéktelen vereségről van szó. A csendőrség az esetet a következőképpen adja elő. F. hó 2-án délután egy fiatal ember, Nagy Sándor, ki a városnál dolgozott nemrég mint napidíjas, egy kocsmában tüzet kért egy csendőrtől. Ekközben Nagy a csendőrnek elégette a bajuszát. A csendőr előlötti fölháborodásában kidobta a vendéglőből Nagyt, ki az utcán elesett és ott összezuza magát. Így adja elő az esetet a csendőrségnél az illető csendőr. Hogy tényleg ilyen ártatlan összekoccanásról van-e szó, azt a megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **Nők, mint fogházörök.** Az új esztendő első napja a női mozgalom híveinek újabb diadalt jelent akciójuk terén. Ausztriában január elseje óta a fogházakba bevonultak az első női fogházörök. Ezt az újítást egyelőre csak a bécsi fogházban próbálják ki, de valószínű, hogy a közel jövőben egész Ausztria területére kiterjesztik ezt a reformot. Az osztrák igazságügyminiszter ugyanis humanus szempontból elrendelte, hogy a női foglyok felügyeletével nőket bizzanak meg s a bécsi büntető törvényszék fogházába tegnap már be is vonultak a női fogházörök. Erre az állásra hatvan nő pályázott. A női fogházörök napidíja három korona. Állásuk egyelőre ideiglenes, de még az idén állandósítják. Egyenruhát nem viselnek, de sötét öltözetben s fejükön fehér főkötővel kell megjeleniük.

— **Robbanó árucikkek raktározása.** A kereskedelemügyi miniszter már régebben kibocsájtott egy rendeletet a kereskedelmi árucikkeket képező robbanó anyagok elraktározása tárgyában. A rendelet meghatározta, hogy a szatocsüzetekben finom petrolumból 100 kilogrammot szabad tartani, de csak robbanást meggátoló szerkezettel ellátott vas-é fémédényekben. A rendelet március elsején fog életbe lépni. A rendőrfőkapitányság a miniszteri rendeletről értesítette a szatocsüzeteket s szükség esetén a rendelet értelmében, részlete utbaigazítással látja el őket.

— **Új vasut a megyében.** A kereskedelemügyi miniszter a Pancsova-petrovsczellői helyiérdekű vasut részvénytársaságnak Pancsova állomásától, Almás, Glógon, Szevkerin, Oppova, Baranda, Szakula, Farkasd, és Perles községek határán át, a Tisza folyó áthidalásával, az ó-becse-újvidéki-titeli helyiérdekű vasut Titel állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú gőzmozdonyi helyiérdekű vasutvalra az előmunkálai engedélyt egy évre megadta.

— **Mire jó a b. u. é. k.?** Egy fiatal újságíró beszélt el a következő szilveszteri históriát: — Rendesen dolgoztam egy másolóval, aki a cikkeket másolja és aki állandóan pumpolja. December harmincegyedikén is megjelent nála a másoló és újabb előleget kért.

— De hisz már ötven forint előlege van nálam! — siránkozott a másoló.

— Kérem, nagyságos uram, a nyomor... hideg van... ünnepek...

— Nincs pénzem.

— A másoló most a föllentés terére lépett:

— Adjon egy forintot, fűtetlen a szobám...

— Nem adok.
— Beteg a gyermekem...
— Nem adok.
— Két nap óta nem ettem...
— Nem adok.
Ekkor aztán a másoló pózba vágta magát, mint aki előveszi az öreg ágyut:
— Nagyságos uram... ha nem ad, akkor kénytelen leszek a végső eszközhöz folyamodni, hogy egy forinthat jussak...

Az író ijedten néz rá. A másoló pedig siri hangon jelenti ki:

— Nagyságos uram... boldog újévet kívánok.

— **Bajai újévi üdvözlések megváltása.** Az 1906-iki évforduló alkalmából újévi üdvözlések megváltása címén a következő játékos adományok érkeztek a *bajai első nőgyógyászati egyesületnek*: Ertl János 10 kor. Schleicher Antalné 10 kor. Ciszterci rendház 6 kor. Dr. Hegedüs Aladárné 5 kor. Dr. Koller Imréné 5 kor. Dr. Nicolauz Béláné 5 kor. Ertl István 5 kor. id. Szutrély Lipótné 5 kor. Bajavidéki takarékpénztár 5 kor. Schlieszer Miksáné 5 kor. Reich Vilmosné 5 kor. Reich Gyuláné 5 kor. Stájer Gyuláné 4 kor. Bajai kölcsönös segélyző egyesület 4 kor. N. N. 3 kor. Latinovics Laura 3 kor. Allaga Ottóné 3 kor. N. N. 2 kor. 60 fill. Dely Gézáné 2 kor. Latinovics Gyuláné 2 kor. Dr. Alföldy Lajosné 2 kor. Allaga Leoné 2 kor. Dr. Boros Józsefné 2 kor. özv. Reiser Antalné 2 kor. Grünth Miksáné 2 kor. Dr. Klénanc Györgyné 2 kor. Drescher Anna 2 kor. Somogyi Emilné 2 kor. Dr. Benhart Jánosné 2 kor. özv. Rosenberg Morné 2 kor. Tury Mátyásné 2 kor. Császár Ferencné 2 kor. Rosenberg Jakabné 2 kor. Hübner Józsefné 2 kor. Peschke Károlyné 2 kor. özf. Cserba Györgyné 2 kor. N. N. 2 kor. Borócy Ernőné 2 kor. özf. Csihás Ferencné 2 kor. Fischer Béláné 2 kor. Schwarz Elza 2 kor. özf. Útry Pálné 1 kor. özf. Reich Bernátné 1 kor. N. N. 1 kor. Hesser Gyuláné 1 kor. özf. Allaga Imréné 1 kor. Sziklay Zsigáné 1 kor. Weidinger Gyuláné 1 kor. Dr. Becassy Gyuláné 1 kor. Scion Antalné 1 kor. Weidinger Dezsőné 1 kor. Mikó Vilmosné 1 kor. Romátka Jenőné 1 kor. Schön Ödönne 1 kor. Nitschner Nándorné 1 kor. Szaday Kálmáné 1 kor. Demek Károlyné 1 kor. özf. Schleicher Ferencné 1 kor. Geráné 60 fill. Nágel Róza 50 fill. összesen 154 korona 10 fillér. A egyes adományokért öszinte köszönetet mond a nőgyógyászati egyesület.

IRODALOM.

A **Divat Szalon** újévi száma, melylyel ez egyetlen divatlapunk s főképen modern asszony-újságunk XIX. évfolyamának második negyedét kezdi meg, ismét fényesen bizonyítja, hogy nagyjelentőségű feladatának becsületesen megfelel. A divatképekről, a divat magyarázataiból azt látjuk, hogy míg egyrészt a legújabbat adja, másrészt odatörekedik, hogy ebből a legújabból csak a finomat, a helyeset, a szépet kedveltesse meg. S megkönnyítvén a választást, kitűnő szabásmintáival egyben lehetővé teszi azt is, hogy hölgyeink ennek a divatnak a viselését takarékos és házias foglalkozás útján szerezhessék meg. Ugyanez a törekvés nyilvánul meg a kézimunkák tanításában is, mely a Divat Szalonban nemcsak kétkézi pepecselés, hanem igazi, modern és értékes iparművészet. A lap szépirodalmi része pedig, melyet Szabóné Nógáll Janka, a Petőfi-Társaság tagja, szerkeszt, jóval fölülte áll az ismeretes divatlapmellékleteken. Kész, befejezett, nagy célerért küzdő szépirodalmi lap, melynek szelleme bár távol áll a tulhajtott feminizmus hirdetésétől, következetes munkálkodásával mégis az új asszony megteremtésén fáradozik. Ennek az új, költészet szerető, költészetet megértő nőnek a gyönyörűségére dalolnak, mesélnek a Divat Szalon költői, kiknek sorában ott látjuk mindazokat, kiket olvasni gyönyör és nemes tanulság. És ennek az új: a dolgos, takarékos, képzett, szorgalmas nőnek írdoznak sorra a közhasznú, szép, tartalmas cikkek, melyekből megtanulhat mindent, amit a házi és nagyvilági teendői között a mai nőnek tudnia kell. Az újévi számban mind ebből látunk egy-egy kis mutatványt, az olvasókhöz intézett újévi üdvözlét végén pedig egy oly ígéretet, mely bizonyára mindenki előtt örömdetes leend. A Divat Szalon ugyanis színes mulatok melléklésével gazdagítja tartalmát s e mulatokon bemutatja a magyar díszmagyart s a magyar népviseletet úgy, amint azt főrangú hölgyeink s magyar művésznőink viselték. E színes képek ezáltal arcképek is lesznek és szaporítják a kiváló hölgyek arcképsorozatát.

Tekintetbe véve mindazt, amit a Divat Szalon egy-egy számából láthatunk, igazán nem csodálkozunk afelett, hogy a derék, szép lap lassacskán minden eddig élt divatlapunkat magába olvasztotta és még a külföldieket is feleslegessé tette. Hozzájárult természetesen a körülmény is, hogy a Divat Szalon bámulatosan olcsó — egész évre csak tizenkét korona — s megszerzése a szerényebb viszonyok közt élő nőnek sem lehetetlen. Aki pedig egyszer megszerezte, bizony ott marad abban a családban meleg kőtelékben, melylyel a lap szerkesztője minden olvasóját magához fűti. Szívesen ajánljuk olvasóinknak: kérjenek mutatványszámot a Divat Szalon kiadóhivataltól (Budapest, IV., Eskü-ut 5. sz.)

N y i l t t é r .*)

Számtalanszor bevált

NATTONI/FÉLE
GIESSHÜBLER
természetes égvényes
SÁVANYÚVIZ

A dió égetése

hűgyhomoknál és hólyaghurutnál, mint a hűgyúvat megkötő szer.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. K. Budapest. A **B. F. U.** erkölcsi műföhláborodásaira azért nem válaszol a szerkesztőség, mert világosan kirívó célatuk »pizkálódni« és mert tudatosan és tendenciózusan figyelmen kívül hagyják Erasmus tanítását: »Admonere volumus, non mordere, prodesse, non laedere.« Lapról, mely nyolc éves fönnállása alatt talán művelt valami üdvöset és hasznosat Baja város kulturális és gazdasági életében, per »lapocská« irni, és vele szemben azt az unos-untig elkoptatott viccet megkockáztatni, »hogy csak akkor szokták olvasni, ha az álom elkerüli pilláinkat,« — úgy a keresztényi türelem, mint a hírlapírói kollégialitás szempontjából shocking. És miért ez az erkölcsi fölfortyanás? Csak azért, mert a leposkondiázott lap elnézésből elkövette azt a föbenjáró bünt, hogy ostorozván a fővárosi sajtó egy részének apró hirdetéseiben megnyitkozódó erkölcsatlenséget, csak az illető szám kinyomatása után vette észre, hogy a kiadó éppen egy oly lap reklámhirdetését közölte az utolsó oldalon, amely lap ezen fölpanaszolt hibában leledzik, — de fakto azonban, ezen hiba dacára, nagyobb elterjedtségnek örvend, mint az erkölcsökben utazó »B. F. U.« És végül azért a »crimen laesae majestatis«-ért, mert a kérdéses lap karácsonyi számában egy csomó egyéb tárca során — nem egy limonádé-ízű fércelményt, a Hétel de Rambouillet »preciuses«-jei szellemében, hanem egy realistikus szemekkel, elerelen és frissen megírt tárcát közölt a budapesti zsurnalisztika egy kiválóan tehetséges, előkelő tagjának tollából. Ezekért az égbekiáltó bünökért volna már most a lap az erkölcsi depraváció fertője, a morális rohadás posványja.

Ezekből kétségtelen, hogy a »B. F. U.« erkölcsi munkaképűsködése nem akar egyéb lenni, mint »kötőkötés,« — higgadt és tárgyilagos bírálat helyett. Ép azért nagyon helyénvalónak tartjuk az erkölcsi kirohanással szemben Göthe versét ideiktatni:

Kläffer.

Wir reiten in die Kreuz' und Quer'
Nach Freuden und Geschäften,
Doch immer klafft es hinterher
Und billt aus allen Kräften,
So will der Spitz aus uns'rem Stall
Uns immerfort begleiten,
Und seines Bellens lauter Schall
Beweist nur, dass wir reiten.

Egyébként mint vélekedik **Bíró Lajos** kollégánk, a »Szodoma pusztulása« írója, a *Budapesti Napló* h. szerkesztője a »B. F. U.« nagyképűsködő kritikájáról, arra nézve álljon itt az ő levele, melyet ez ügyben szerkesztőnkhez intézett:

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Köszönöm szépen a szives figyelmét. A *Bajai Független Újság* vélekedésével igazán nem sokat törődöm, sőt természetesen találom, hogy mihelyt egy újság közöl olyan novellát, mint a »Szodoma pusztulása«, rögtön felhangzik a nyomán az erkölcsi csaholás. Csak az olyan revue, mint a *Figyelő*, engedhet meg magának ilyen izlésbeli luxust. Megmagyarázni annak, aki egyébként nem érti, hogy a hasonló dolgok miért lehetnek artisztikusak, kárba veszett fáradság. Én nem is vállalkoznám rá. Az azonban, amit szerkesztői üzenet gyanánt az esetről meg méltóztatott írni, a véleményem szerint nagyon helyes, mást mint ezt, nem is lehet mondani. Egyébként is Szerkesztő ur tudja legjobban, mit helyes ebben az ügyben tenni, én csak hála lehet azért a szeretetreméltó figyelemért, hogy vélem előre közölte elhatározásait.

Nagyrabecsüléssel és kollegiális tisztelettel, hiva

Bíró Lajos.

Házmesteri pályázat.

A Fischer Sámuel-féle jótékonyági alapítványi ház kezelő-bizottsága pályázatot hirdet a Szent István téren levő alapítványi házban

házmesteri állásra.

Az állás 1906. május hó 1-én foglalandó el. A házmester fizetése évi 100 korona készpénzben, 32 korona faatálmány és szabad lakás. Baján, 1906. január 4.

A kezelő-bizottság.

830/1905. végreh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. bír. 1905. évi Sp. V. 419. számú végzése következtében **Dr. Fischer Jákó** ügyvéd által képviselt **Krammer Antal** javára **Hübner József és neje** ellen 411 K s jár erejéig 1905. évi november hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1126 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árvesésnek a bajai kir. járásbíróóság 1905. évi V. 1086/2. számú végzése folytán 411 kor tőkekövetelés, ennek 1905. évi május hó 17. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 97 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Baján alperesek lakásán leendő megtartására **1906. évi január hó 18-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kinttűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Baján, 1905. évi december hó 20. napján.

Szegő József,
kir. bír. végrehajtó.

Törlesztéses kölcsönök födbirtokokra.

A magas kamatláb dacára kieszközlők kölcsönöket födbirtokokra **a régi olcsó kamatláb mellett.**

A kölcsönök **azonnal** folyósíttatnak **zben.**

ilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankegyesületi igazgató
SZEGEDEN.

Árlejtési hirdetemény.

Baja város közkórháza részére az alant felsorolt konyha edények biztosítására folyó évi január hó 13-án d. e. 11 órakor a közkórház gondnoki hivatalában zárt írásbeli ajánlatok benyújtása mellett árlejtés tartatik, melyre a helybeli vaskereskedők ezennel meghívtnak.

1	16 drb	öntött kék zománczott vasfazék	2	2	2	2	1	2	4	1 drb
			1	2	3	5	8	16	20	25 literes
2.	8	« kék zománczott erős pléh fazék	4	4 drb						
			8	16 literes						
3.	14	« kék zománczott erős öntött serpenyő (lábás)	2	2	2	2	2	1	1	1 1 drb
			1	2	4	6	8	14	18	20 25 literes
4.	3	« nagy kék zománczott erős pléh fazék	3 drb	100 literes rézkarimával						
5.	6	« zománczott weitling	2	2	2 drb					
			26	32	50 literes					
6.	6	« pecsenye sütő (tepsi) 3 kisebb, 3 nagyobb								
7.	4	« nagykés								
8.	1	« nagy téasztasűrő								
9.	2	« levessűrő								
10.	3	« téasztaszedő kanál								
11.	6	« kanál, 3 drb 0.4 lit., 3 drb 0.5 literes								
12.	4	« gyorsforraló								
13.	12	« veder közhasználatra								
14.	4	« széntartó								
15.	2	« szénvasaló								
16.	2	« sodrony szita								
17.	2	« dupla szőr szita								
18.	4	« szénlapát								
19.	100	« ónozott bádóg ételcsészé								
20.	100	« evőkanál,								

A használatban levő minták a kórházban megtekinthetők.
Baja, 1906. január hó 2-án.

Dr. Ladányi Mór
igazgató.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZE, ————

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: **könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok,** stb. a legizlésebb és diszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.
Ugyszintén azok a legkedvezőbb részletfizelésre is szállíttatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahoncon.

Szállit lassan vagy gyorsan kötő

PORTLAND-CEMENTET,

mely a Magyar Mérnök és Építészegylet által megszabott normáliákat **70—80%-al felülmúlja**. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cement- tetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel **tetőcserép** szükségletét **fakereskedők, vállalkozók, gazdálkodók** házilag állíthatják elő. — A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak.

Az alkalmas ujévi ajándékok vására megkezdődött már

Barta Vidor és Tsa

illatszertárban Vörösmarty Mihály-u. 4. sz.

Kérjük a n. é. közönséget kirakatainknak szíves megtekintésére.

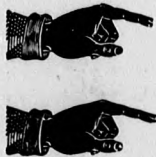

Minden elképzelhető alkalmas ajándék, diszműtárgyak óriási választékban kaphatók!

Szigoruan szabott szolid árak!

Barta-féle „**Aranyvirág**“ crème a legkiválóbb bőrápoló szer

1 tégely ára 2 korona.

A Liniment. Capsici comp., a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésű használt hájszer bevasárlásánál, — a mely minden gyógyszer-tárban kapható, — mindig ügyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégre.

Nagy szénraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **mész, cement, téglá, cserép és építő-anyag** raktáramat

szénüzlettel

bővítettem ki.

Raktáron tartok kitűnő minőségű **porosz szenet, salgótarjáni** és egyéb faj szenet, melyek nálam legjutányosabb áron kaphatók.

Tisztelettel

Szűnvald Dávid

Kazinczy Ferenc-u. 4.

FIDIBUSZ

**! A legkitűnőbb és !
! legolcsóbb éleclap !**

Szerkeszti: **HELTAI JENŐ.**

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herceg Ferenc, Ignótus, Lovik Károly.

Képei javát Cserna Rezső, Csók István, Garay Ákos, Gulácsy Lajos Fényes Adolf, Ferenczy Károly, Kernstok Károly, Márk Lajos, Linek Lajos, Vesztroczy Manó rajzolja.

Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a

FIDIBUSZ-t !

Előfizetési ára páratlanul olcsó:

Egész évre 6 K. Negyedévre 1 50 f
Félévre 3 K. Egy óra 50 f

Egy szám ára 5 kr. (10 f.)

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti éleclap.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a FIDIBUSZ kiadóhivatala

Budapest, Röck Szilárd-u. 9.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka**

egy régióknak bizonyult hájszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűléseknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üvege: fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szerkeződes.

Minden könyvkereskedés útján kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kiténtetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Nvomatott Kollár A gyorsajtóján Bajár.

Szöllővessző!

A világhírű

Delaware

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A phyloxerának ellentáll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd.

(Somogy megye.)

98/1905. bk. szám.

Hirdetmény.

A szekszárdi Ferenc közkórházban létesített bábaképző intézetnek 1906-ik évi tanfolyama **február 3-án** veszi kezdetét, a tanfolyamon résztvenni óhajtók 1906. január hó 30-ig jelentkezhetnek személyesen vagy írásban okmányaik beküldése mellett a kórház igazgatóságánál.

A felvételhez szükséges okmányok:

1. Keresztlevél.

2. Erkölcsei és illetőségi bizonyítvány.

Husz évnél fiatalabb nők semmi esetben, negyven évnél idősebbek pedig csak azon esetben vehetők fel, ha mint községi- vagy korbábák, illető hatóságai által küldetnek be.

A hallgatók kötelesek az intézetben lakni s ellátási költségeiket — havonként 16 koronát — a kórház gondnokságánál havonként előre megfizetni. Ezen havi ellátási díj szegény és szorgalmas tanulóknak elengedtetik az első havi részlet kivételével, melyet a felvételtkor minden tanuló köteles előre lefizetni.

Vizsgadíj 40 korona.

Kötelesek ezenkívül a hallgatók a tankönyvet saját költségükön megszerezni. A tankönyv ára 4 korona.

A tanfolyam tartama öt hónap; az előadások magyar és német nyelven tartatnak. A tanfolyam bevégeztével vizsgálat tartatik s azok, kik annak sikeresen megfelelelnek, az egész országban érvényes oklevelet nyernek; az oklevél kiadása előtt azonban kötelesek az előirt bábaeszközöket maguknak beszerezni.

Közhírré teszi továbbá a kórház igazgatósága hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségén berendezett szülészeti osztályra a terhesség előrehaladottabb állapotában levő nők bismikor felvételnek s tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra, ingyen ápoltatnak.

Szekszárd, 1905. december havában.

A szekszárdi Ferenc közkórház igazgató főorvosa.